

מסורת הש"ס

א) ע"י ירדשׁ יומא פ"ה ה"ר,
ב) לעיל לז: וס"ק,
ג) מנחות סז, ת"כ ויקרא חובה פרש"י,
ד) פ"י ה"ה,
ה) דף לז.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ועשה וכו' דבר כתיב לאחר:
ב) ד"ה מתן ד' וכו' למה לו קרא הא הא:
ג) תוב' ד"ה ה' ה' מני וכו' ודמ' השני וכו' החלונים מירי. כיצ' ועי' בפריש"י בע"כ [בסופן ד"ה שפיעת שירים:

גליון הש"ם

גנ"י יצאו שירים והפרכת אימורין. לעיל דף יג ע"א:

שינויי נוסחאות

א) מיתב היא נמחק (ש"ם);
ב) כספיים מתייחס נוסף אלא (תוס' בענין הקדוש בסופו, ובה בבי"מ:ק)
ג) מן הקרן מן הקרן פל"ל (ש"ם);
ד) מיתב היא נמחק (ש"ם);
ה) מיתב (ש"ם, ובה בבי"ר);
ו) מה חלמוד לומר לכפול בהזאת, ללמד שאם כו' פל"ל (ש"ם);
ז) צ"ל שטעניו (ש"ם), וכן בכל העמוד צ"ל שיריים טעניו במקום טעון;
ח) צ"ל הוציאנו (ש"ם);
ט) צ"ל ולענין (ש"ם);
י) שטענ' ועשה לו כאשר כתבת (ש"ם);
יא) דר' דרעשה (ש"ם);
יב) מיתבני ליה תלתא פל"ל (ש"ם);
יג) צ"ל מוכחא (ש"ם);
יד) וכתבו יומא כלפנינו;
טו) צ"ל כי בדיקאמרי;
טז) כן בדיקאמרי;
יז) ויהינה;
יח) נחמיה כו' (ש"ם);
יט) מיתב חיצונים נמחק (ש"ם);
כ) לשון הוסף' חיתא: מ"מ איכא למיזר'
כא) הפנימים ויכחו שוין סוף עבודתה תחילת עבודתה קורא אותן בהזוהות והבעלה כו':
כב) לו בסיגנון אחר והא לך פירושה דאמת כו' (ש"ם);
כג) צ"ל נחמיה (ש"ם);
כד) צ"ל מנחת דניאל:
כה) כון צ"ל למיטע (ש"ם);
כו) כן:
כז) צ"ל ארנן (ש"ם);
כח) צ"ל נחמיה (גניזו);
כט) ואפי' חייב אכרין בחוץ פל"ל (ש"ם);
לא) מוקשה דלא מצינו שום אדם ל"ל (פ"ק, ד"א חב"ה);
לב) דמינ' לאשכחיו שום חנא (ש"ם);
לג) כש"מ נוסף דהוא סבר:
לד) לפנינו הוגה ע"פ ש"ק ול"ק ע"ש, ועי' ס' אמרי לזופה שמה עליהם, ועי' חוריא ס"ב סק"ב, ודעי' הנוס' שיריים מעכבין ומסיר קשאי מ"מ רב אדא שם היה צריך לכך מי יודחקו לומר דשיריים הפנימים מעכבי לוי' נחמיה:
לז) מיתב לפר נמחק (ש"ם):

שיטה מקובצת

בי תנא תחא. ס' מתחשה מועלת בן, ב' מתחש, ואפי' כרבנא תחא, ויסייעתא היא לרב ספא

לדברי הכל מוכח שהיה דבני' מתחש טעון כיבוס (כי מניח היא' בדמים הפנימים יו') ועשה באשר עשה. פ"ה דמקרא שאינו צריך [ס'] עד דהא כפרה מבי שהאי קרא אימוריים לא מעכבי כפרה. ואפי"ג דמוח' לקמן (דף מה), דיומרת הכבד ושמי הכליות אחיא מתן הוקשא, מ"מ ע"כ לא לענין יומרת הכבד ושמי הכליות למוד תחא כיון דוכפר מבי משמע דחיתק' גם לענין כפרה, והיטו דקאמר מה מ"ל לענין כפרה אלא ש"מ לכפול בהזאת לומר שאם [ומקרא] אחת מן כולם לא עשה ולא כלום. לפום ריהטא משמע דהי"פ להכי אקשי לפר כן משיח' וטעלו ע"כ ש"מ ש"ק ול"ק ע"ש, ועי' ס' אמרי לזופה שמה עליהם, ועי' חוריא ס"ב סק"ב, ודעי' הנוס' שיריים מעכבין ומסיר קשאי מ"מ רב אדא שם היה צריך לכך מי יודחקו לומר דשיריים הפנימים מעכבי לוי' נחמיה:
[ולא קשה] דלוי' אינטרין לפר שני דמניו כאשר עשה לפר להאי הוקשא דלכפול בהזאת ובמקור מפרש

והסניא. בניתוחא]: **דמים הטעונין יסוד**. היינו שירים שטעון ^[א] שפיעת **יסוד**: **מחשבה מועלת בנה**. אם חישב בשפיעתו על מנת לאכול צמר למחר. ולקמן רמין עלה: **ודמים הנשפכין לאמה**. שנפסלו ושופכין אותן לסילון שבעזרה המוילא ^[א] לנחל קדרון: **כי תניא** **האי**. דמחשבה מועלת **בהן**: **בשלש מסנות כו'**. וכולה חדא מלתא היא דמסקנא דקושיא היא ולא שינויא. כלומר לא תשמע מיניה ששירים טעון כיבוס ואפי' לר' נחמיה דהך דרייתא בשלש מתנות שצחטאות: **נטענין יסוד**. מלות טעינת יסוד עליהם ששופך שיריהם ליסוד: ה"ג **אלא כי תניא** **האי** **דמים הפנימיים**. ולעולם בשירים וכמ"ד לקמן [ע"כ] שירים הפנימיים מעכבי הילכך חשיבי לפגול לענין ^[א] חוץ ולענין כיבוס: **ור' נחמיה** **היא דאמר**. אף שירים החלונים שהקריבין בחוץ חייב ומשום לא לא מני לפלוגי **בדידה**: **דלא מחסי** **ליה תלתא פטורי**. **בחלונים: לבדי תלתא חיוכי**. דתנא בפנימיות דבשלמא כביבוס ובמחשבה מני לפלוגי אבל בהעלאת חוץ לא מני למיתביה: **רבינא** **אמר**. הא דפרכת לעיל וליטעמין מן היסוד ליסוד כו' לאו פירכא היא דמן הקרן מן הקרן ממש קאמר הא מן הראוי לקרן כיבוס שלש מתנות שצחטאת טעון כיבוס דכרז פפא והא דתנן **כזו** ^[א] מן היסוד לאו מן היסוד ממש דמירוק מינה הא מן הראוי ליסוד טעון כיבוס ותקשה לך אלא מן הראוי ליסוד קאמר ואשמעינן דמשכללתה וריקה אין השירים טעון כיבוס דאילו מן היסוד ממש לא אינטיכא ליה דהשתא מן הקרן אמרת לא מן היסוד **מיבעי: ואימא אידי ואידי ראוי**. וקמ"ל דשך לך ראוי לקרן ואין טעון כיבוס ואיזה זה שלשה מתנות שצחטאת: **ראוי לקרן אמרת** **לא**. משנתן מתנה ראשונה ממעטת לכלויה דס מכיבוס:

ראוי ליסוד. דכבר נגמרו מתנותיו מיבעיא ליה למיתבי בתמייה הא מקמייתא אידמי ליה מכיבוס: **אלא ודאי מן הקרן קרן ממש**. אבל הראוי לקרן כל זמן שלא גמר מתנותיו טעון כיבוס והדר אשמעינן דמן הראוי ליסוד אין טעון כיבוס ולמעוטי שירים דאי מן היסוד ממש לא אינטריכא ליה: **ועשה כאשר עשה**. צפר העלם דבר ^(א) לאחר שפי' זו כל מתנות דמו שנה לכמוז ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאות וגו' ומקרא שאינו צריך הוא שהרי כל עבודותיו נתפרשו ^[א] חוץ מיותרת הכבד ושמי הכליות שהוא צריך ללמוד מפר כהן משיח האמור למעלה הימנו והא ליכא למימר שלחי הדר ואקשיניהו להא מלתא דהאי קרא כתיב ביה כפרה וכפר עליהם וגו' ואימורין לא מעכבי כפרה אלא כולה לדרשא וסרסוהו דע"כ לא מני למימר דכתיב כאשר עשה ^[א] לדס הפר דמשמע מאחרינא ^[א] יליף דלא חסר מידי דניבעי למילפיה אלא ועשה כאשר עשה לכפול בזהזרת הזאת שלו והכי משמע ^[א] כאשר עשה (לו) כאשר כתבתי לך כל עשייתיו ושנה עליהם לעכב שאם חיסר כו'. קן שמעתי במנחות: **מחן שצנע**. על הפרכת שמעכות בכל מקום. לקמן מפרש: **מחן ארבע**. שאין מעכבות בחטאת החלונה כדאמרין לעיל מניין שמעכות בקרנות הפנימי. ולקמן פריך למה לי קרא ^(א) האי כפיאלא ועשה ^[א] כאשר עשה נמי עליהו קאי דהא אינהו נמי בדידא כתיבו: **חלמוד לומר קן יעשה** **לו**. חזור וכפל ואם אינו לענין מתן שצנע תנהו לענין מתן ארבע: **לפר זה פר יוס הכפורים**. להשוותו לפר העלם דבר. ולקמיה מפרש למאי הילכתא: כאשר

דמפרש ר' יוחנן דשניהם מקרא אחד דרשו והיתה זאת לכם וגו' וכתיב **דמפרש** **ר' יוחנן** **ולרבי נחמיה** **חד למעוטי בגדי זהב** **וחד למעוטי שירים** **דלא מעכבי והם** ^[א] פריך [שפיר] דרבי יוחנן אדרבי יוחנן מההיא דלקמן כתיב ומקרא שאינו צריך הוא שיהי כל עבודותיו נתפרשו זו חוץ מיותרת הכבד ושמי הכליות שהוא צריך ללמוד מפר כהן משיח האמור למעלה

בית שמאי פרק רביעי זבחים

לז.

תורה אור

1. ועשה לפר באשר עשה לפר חזקתא בן יעשה לו וכפר עלהם הכהן ונטלה לז'ה:
ויקרא ד, כ

מוסף רש"י

יצאו שיריים כו' שאין מעכבין. שירים אין מעכבין דמתניא בזהו מקומן [לקמן נב], יוכל יעכבו חלמוד לומר זאת כל הדם ישפוך, נתקן המכוב ועשאו שירי מזהו כו'. הקטרת אימורין לא מעכבים כפרה דכתיב כי הדם הוא ננפש יספר (מעי"ג);
ועשה באשר עשה. צפר העלם דבר כתיב שיעשו לו כאשר עשה לפר כהן משום שמעלת הימנו: מזה בא ללמוד. והלא כל מה ששירם לפר כהן משיח מירש לפר העלם דבר: לכפול בהזאתו. לשנות בהזרת הזאת צפר העלם דבר: אין לי אלא מתן שבע. דפוסית הוא דשעבות שהן מתן שבע מעכבין בכל מקום בנזן מרה אדומה ובהזהר לדמור: ת"ל כן יעשה. ומכריז כל עשייתיו שעבות: לפר זה פר יום הכפורים. מירשיה דקרא ועשה לפר דרשין לפר לבנות פר יוה"כ (מנחות ז' ב'ז):

שיטה מקובצת (המשך)

חלמודא לפר זה פר כהן המשיח למאי הלכתא לעכב, ונראה [דיליף] לעכב כפרה ומדחקת לפר העלם דרפי' בקניעות בפתרון וגם דומיא ללעכב דיוה"כ, והשתא בלאו עיטובא גנופיה דפר כהן משיח אלתערין (והפלי) [גפר זה פר] כהן משיח כדי לכפול בהזאת צפר העלם דבר דרפי'. לך נראה דרפי' דושהא כאשר עשה למוד (כא) [גפלא] שיה לפר יליקין לכפול בהזאת דרפי' קרא אשר העלם קאי ודיק' ועשה לפר כהן משיח צפר העלם דבר אינו"כ ופז דכאשר עשה לפר העלם כאשר כתבתי ככר עשייתו הרי כפכל בהזאת צפר העלם בלא שום חיתק דפר כהן משום והלכך אימתי לזו מרי לפר, פר ראשון ליוה"כ ופר דכאשר עשה לפר העלם זה פר כהן המשיח לעכב צפר כהן משום גופיה שהוקשא דפר העלם דהא לדיקט ולכפול בהזאת לא אלתערין דרפי', וכן לפר ראשון לא אלתערין לגופיה דפר העלם דהא צפר כהן משיח קרא ומושהא למוד דיענין כאשר העלם קאי הלכך אימתי ליה לפר ראשון לפר יוה"כ מ"מ קשה ליה דמפירושו משמע מדבעי חלמודא כאשר עשה מה' מ"ל, דאי מצינא לאוקמי הך היקשא גופיה בעבודת הדם לא הו' מוקמינן ליה לכפול בהזאת וקשה דהא לר"ש אלתערין בפתרון הך היקשא בעבודת הדם לתמן ארבע ואי' לדידה מ"ל לכפול בהזאת, לך נראה דושהא כאשר עשה משמע דלכפול כל מה שענינו, [והלכך] כי מני אלתערין בעבודת הדם מני משמע ועשה כאשר עשה דקאמר אטלה עשית ועבודת שאמרה צפר כהן משיח והוי אכלו מובי שהיה ועשה בכל עשייתו ולהכי קאמר מה מ"ל הרי עיקר העבודות מפורשות בדידי לפר העלם, ויש לקיים פ"ה מ"מ ולא קשה מההיא דר"ש בפתרון משום דבני מתן ארבע כי הוי דלריך ללמוד פר העלם מפר כהן משיח ה"י צריך ללמוד פר כהן משיח מפר העלם לבני מתן ארבע דלדרי ואידי קריות מבי בזה דלא משמע כי אם שמי קרנות הלכך ליכא [ולאוקמי הך] היקשא לעבודת כאשר עשה לבני האי מפר העלם, אכל לבני יומרת ושמי הליות שפר העלם למד מפר כהן משיח ואינו מלמד הרי משמע שפיר היקשא להכי אי לא ונדיהא קרא מבי כפרה אימוריים לא מעכבא כפרה [ומיחו קשה] אחי אמא דהוקשא דושהא כאשר עשה לאח דדם וטבילה אחרי, שפר העלם למד מפר כהן המשיח ואינו מלמד דרפי' בקוטרם לקמן בסוף שמעתינן ומידי דכפרה הוא שפיר. בשלמא לפירי' דלקמן ניהא שפי' דאת דדם וטבילה מביי צפר העלם כמו צפר כהן משיח אכל לפ"ה דלקמן קשה לפי שטת הקוטרם דהכא, וי"ל דמ"מ ליכא לאוקמי היקשא דושהא כאשר עשה דלמא דדם וטבילה שהי ועשה כאשר עשה שפיר עיקר עשהי כי אם פירוש ההזאת איך יעשה הזאת: תורה"א חא בני ב'י והוקשה חור"י יעקב סאור"ה י"ג ע"ן בתוס' וימא (דף ס' ע"ג):
בא"י יורדא איכא שום תנא דאית ליה חאי כבירא דרביצונים סנקבין, עיין בתוס' ע"כ דקדו ו [ד"ה ומשכן]:

הא מני רבי נחמיה **היא דאמר** **שירי הדם שהקריבין בחוץ חייב ולא מיתבי** ^[א] **תלתא פטורי** **בהדי תלתא חיובי**. כולה סוגיא דשמעתא משמע ^[א] דרבי נחמיה מיירי בדמים החלונים והקשה הרב רבי יעקב מאורליני"ש דלקמן בסוף השוחט והמעלה (דף ק"ה). אמרין והשתא דאמר רב אדא צר אהבה מחלוקת בשירים הפנימיים אצל בשירים החלוני' צדרי הכל אין מעכבין וכי ^[א] קאמר ר' נחמיה בשירים הפנימיים ועוד קשה דקאמר ^[א] [א"ר יוחנן] ר' נחמיה דכדרי האומר שירים מעכבין והכל אשכתן חלונים ^[א] דמקריבין בחוץ חייב ואין מעכבין דקאמר הכא לר' נחמיה בדמים החלונים תרי פטורי וחד חיובא וכיון דאין מחשבה מועלת בנה ואין טעונין כיבוס א"כ לא מעכבי ועוד דאי שירים הניתנין ליסוד בדמים החלונים מעכבי א"כ מנינו דמים אכין למטה וחליין למעלה ובהז מוקם לאן אשכתן דאמר לעיל ^(א) ועוד מי עדיפי משלש מתנות שצחטאת ועוד אמרין בסוף השוחט והמעלה (לקמן דף ק"ב). גדי חטאת שקיבל דמה בשמי כוסות דמוקיי לה כר' נחמיה משל למה"ד כו' ומוקיי לה בשעיר נשיא אלמא ר"נ בחלונות איירי דומיא דשעיר נשיא מיהו הא לא קאי אע"ג דהמשל איירי בשעיר נשיא מ"מ ^[א] רישא לא הוי בשעיר נשיא וז"ל סוגיא דשמעתא אחיא דלא כר' יוחנן וברייתא לא קשיא לר' יוחנן דהא דלא מפליג בדידיה משום דכולה בפנימים קמיירי (תוס') ויש לפרש כא) א"ר יוחנן ר' נחמיה כמ"ד ^[ב] שירים הפנימיים מעכבי ואילו היה עושה אותה ^[ב] בחוץ חייב א"כ יש לחייב אף בחלונים אע"ג דלא מעכבי דגמרי' מאצברים ופדרים ואי פרכת מה לאצברים ופדרים שכן תחילת עבודה שיריים פנימיים יוכיחו ואי פרכת מה לשיריים הפנימיים שכן מעכבין איצרים ופדרים יוכיחו וז"ע ^[ב] דהא שיריים הפנימיים קורא אותן תחילת עבודה לקמן (הגהה) ור"ת השיב לו ^[ב] דאמת הוא דר' נחמיה אף בשירים ^(א) החלונים מיירי מדקמיני שירי הדם כתמא לא"ש פנימים ול"ש חלונים והכי פ"י דשמעתא דסוף השוחט והמעלה (ג"ז סז) והשתא דא"ר אדא צר אהבה מחלוקת בשירים הפנימים אצל חלונים דברי הכל לא מעכבי וכי קאמר ר' יהודה ^[א] בשירים הפנימים פירוש כי קאמר דשיריים מעכבי מוכלה מכפר היינו בשירים הפנימיים וכי מניא היא' בשירים החלונים פ"י היא' דר' נחמיה ור' עקיבא בשירים החלונים כל זה מדדרי רב אדא ולדבריו דרבי עקיבא הש"ס קאמר דמה שאמר ר"ע שרי הדם שרי מזהו הן משמע ^[א] ל"ש פנימים ולא שנה חלונים לא קשיא לרב אדא דר"ע לדברי עמנו השיב לך ^[ב] דפליג אדר' יהודה ^[א] ואית ליה שירים אין מעכבים אפי' בפנימים ורבי נחמיה ס"ל לעולם דפנימים מעכבין ושירים חלונים אין מעכבין אפ"ה ^[א] חייבין בחוץ ור' יוחנן היה סובר דאף חלונים מעכבין לר' נחמיה וצוה לא היה מוקשה ^[א] דאלמא שום תנא דסבר חלונים מעכבים דודאי איכא שום תנא דאית ליה האי סברא דחלונים מעכבין אלא בזה איתותב ^[א] דרבי נחמיה הוה ס"ל דחלונים מעכבין וטעמא דר' נחמיה דמחייב בחוץ משום עיכובא הוא דהא ודאי לייתה וק' לפר"מ דע"כ ליכא שום תנא שאמר שירים החלונים ^[א] מעכבין כדפריש' דלא מנינו דמים שחליין למטה וחליין למעלה ועוד דלא אפשר לומר כן לר' נחמיה שירים החלונים מעכבין כדמוכח בסוף הוילוף לו [וימא דף סז]. דפליגי ר' יהודה ור' נחמיה בדברים הנעשין בצגדי לבן בחוץ דלרבי יהודה לא מעכבי ולרבי נחמיה מעכבי בגדי

^[1] ועשה לפר באשר עשה לפר חזקתא בן יעשה לו וכפר עלהם הכהן ונטלה לז'ה:
ויקרא ד, כ